

POWIATOWY URZĄD PRACY

**ul. Piłsudskiego 33 33-200 Dąbrowa Tarnowska tel. Tel. (0-14) 642-31-78
Fax. (14) 642 24-78 e-mail: krda@praca.gov.pl**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE DĄBROWSKIM
W 2012 ROKU**

Dąbrowa Tarnowska, marzec 2013 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	1
1.1. CEL OPRACOWANIA	4
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3. METODOLOGIA OPRACOWANIA	6
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2012 ROKU	7
3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2012 ROKU	12
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	16
5. WNIOSKI	21
6. SPIS TABEL I WYKRESÓW	23

WSTĘP

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej postępując zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy, dlatego opracował analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie dąbrowskim w roku 2012.

Monitoring zawodów deficytowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Opracowany został zgodnie z założeniami metodologicznymi Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Punktem wyjścia do opracowań są sprawozdania miesięczne, półroczne i roczne:

- Sprawozdanie MPiPS–01 o rynku pracy,
- Załącznik Nr 2 do sprawozdania MPiPS–01 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy,
- Załącznik Nr 3 do sprawozdania MPiPS–01 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności.

Niniejszy ranking ma za zadanie pogłębić wiedzę o lokalnym rynku pracy, gdyż stanowi ważny element dla realizacji działań w zakresie edukacji, aktywnej polityki rynku pracy oraz programów na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia. Działania te, mają na celu koordynację kierunków kształcenia i szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy z aktualnymi potrzebami rynku pracy.

Trafna diagnoza wymagań stawianych przez pracodawców zapewni większą stabilizację na rynku pracy.

1.1. Cel opracowania

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest stworzenie rankingu, który stanowi narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie na rynku pracy,
- właściwego planowania i prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorzady oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- prowadzenia racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

Wyniki monitoringu mają służyć jako wsparcie:

- urzędów pracy przy bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych (w jakich zawodach szkolić) oraz w poradnictwie zawodowym,
- szkolnictwa w dostosowywaniu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- przy podejmowaniu decyzji o zatrudnianiu cudzoziemców,
- przy opiniowaniu nowych kierunków kształcenia.

Niniejszy monitoring posiada pewne ograniczenia, gdyż:

1. Nie oddaje w pełni informacji o lokalnym rynku pracy - dotyczy jedynie bezrobocia rejestrowanego. Nie obejmuje on pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych.
2. Dotyczy jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej, nie uwzględniając innych ofert, w tym ofert

prasowych, pojawiających się w Internecie, czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Pomimo wymienionych powyżej ograniczeń, analizy zawarte w niniejszym monitoringu wyjaśniają wiele zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy i będą one mogły być wykorzystane przez wszystkie podmioty i partnerów działających na dąbrowskim rynku pracy.

1.2. Podstawa opracowania

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane liczbowe o bezrobociu i zgłoszonych ofertach pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Struktura klasyfikacji opiera się o system pojęć, gdzie najważniejsze to zawód i specjalność. Zawód definiowany jest jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagający odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności. Rozróżnienie to opiera się na tym, że specjalność wymaga pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

1.3. Metodologia opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzono zgodnie z zaleceniami metodycznymi opracowanymi przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Raport ten oparty jest na danych statystycznych zawartych w sprawozdaniu MPiPS-01 (załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy” i załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”).

Używane w tekście nazwy symbole zawodów zgodne są z „Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania”. Użyte w tekście opracowania określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych do realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. z 2007 roku Nr 251 poz. 1885 z późn. zm.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2012 ROKU.

Na koniec grudnia 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej zarejestrowanych było 4919 osób bezrobotnych, tj. o 60 osób więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydowaną większość osób bezrobotnych stanowiły osoby zarejestrowane bez prawa do zasiłku, bo aż 4161osób, czyli 85 % ogółu bezrobotnych. Natomiast osób z prawem do zasiłku zarejestrowało się 758, tj. 15 % ogółu bezrobotnych. W ewidencji bezrobotnych pozostawało 225 (4,5%) osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Tabela Nr 1. Analiza bezrobocia według zawodów

Lp.	Grupy zawodowe	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu 2012 r.	
		w liczbach bezwzględnych	w procentach
	Ogółem	4919	100%
1.	Bez zawodu	678	14%
2.	Posiadający zawód	4241	86%

Spośród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej – 4241 osób (86% ogółu) posiadało zawód – specjalność. Pozostałe – 678 osób, stanowiących 14 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, to osoby bez zawodu. Osoby z tej grupy mają utrudnione wejście na rynek pracy. Grupa „Bez zawodu” obejmuje ludzi z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, nie poparte żadnymi kwalifikacjami zawodowymi lub doświadczeniem zawodowym.

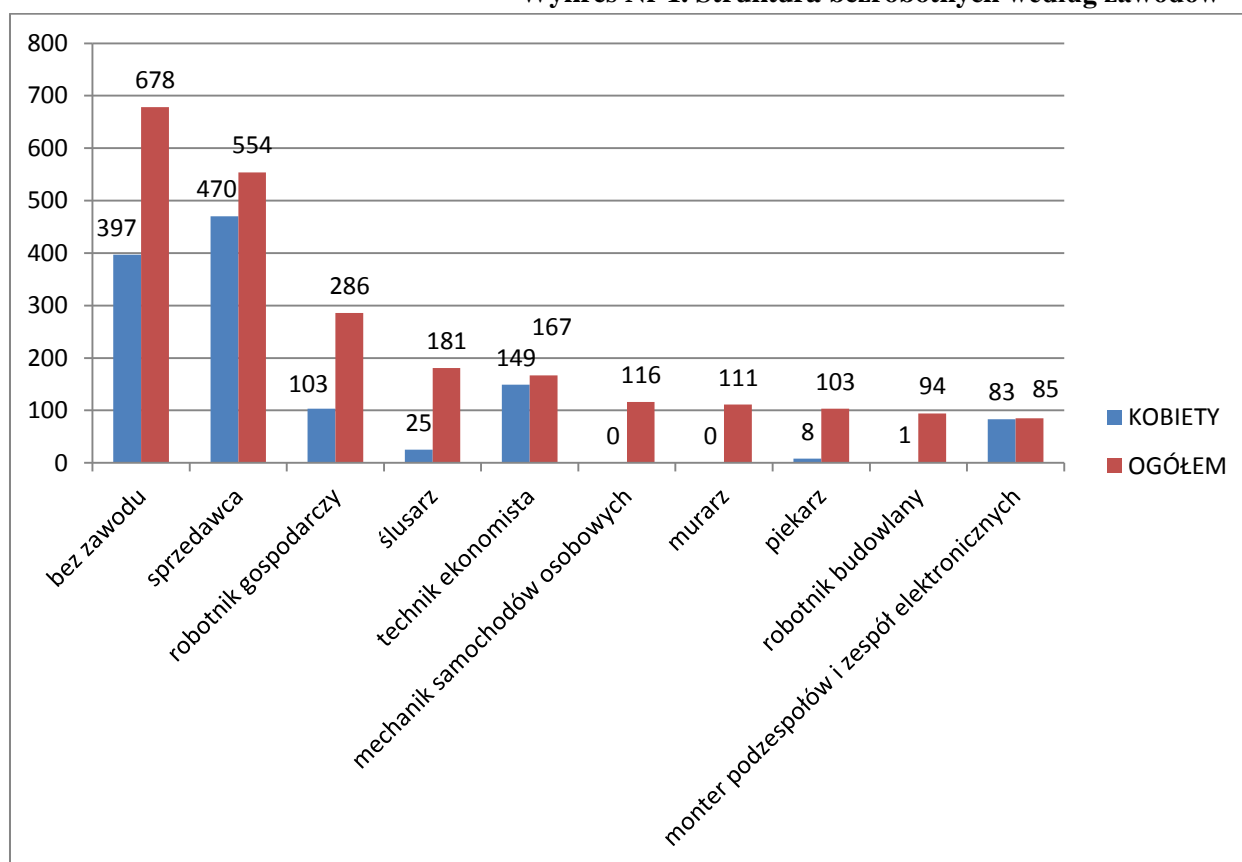
Najliczniejszą grupę w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Dane statystyczne pokazują, że 3069 osób czyli 62,4% ogółu zarejestrowanych w powiecie dąbrowskim na koniec 2012 r. to długotrwale bezrobotni.

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej przeprowadził analizę wśród zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów w powiecie dąbrowskim w 2012

roku. Na czele rankingu według 6 cyfrowego symbolu zawodu według „Klasyfikacji zawodów i specjalności” znalazła się grupa osób posiadająca niskie kwalifikacje zawodowe („Bez zawodu” – pierwsze miejsce w rankingu według zawodów).

Analiza danych będących w posiadaniu Urzędu wskazuje, że na terenie powiatu dąbrowskiego w bardzo trudnej sytuacji znajdują się osoby nie posiadające zawodu. Na koniec grudnia 2012 roku w tej kategorii bezrobotnych zarejestrowanych było 678 osoby, w tym 397 kobiet. W porównaniu do 2011 roku liczba ta zmniejszyła się o 76 osób.

Wykres Nr 1. Struktura bezrobotnych według zawodów

Podobnie, jak w roku ubiegłym, kolejną pod względem wielkości grupę, stanowiły osoby w zawodzie sprzedawca. W porównaniu do 2011 roku liczba ta zwiększyła się o 18 osób i na dzień 31.12.2012 roku wynosiła 554 osoby bezrobotne. Pozostałe zawody, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych to:

- robotnik gospodarczy – (286 osób, w tym 103 kobiety),
- ślusarz – (181 osób, w tym 25 kobiet),

- technik ekonomista – (167 osób, w tym 149 kobiet),
- mechanik samochodów osobowych – (116 osób, w tym 0 kobiet),
- murarz – (111 osób, w tym 0 kobiet),
- piekarz – (103 osoby, w tym 8 kobiet),
- robotnik budowlany – (94 osoby, w tym 1 kobieta),
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych – (85 osób, w tym 83 kobiety).

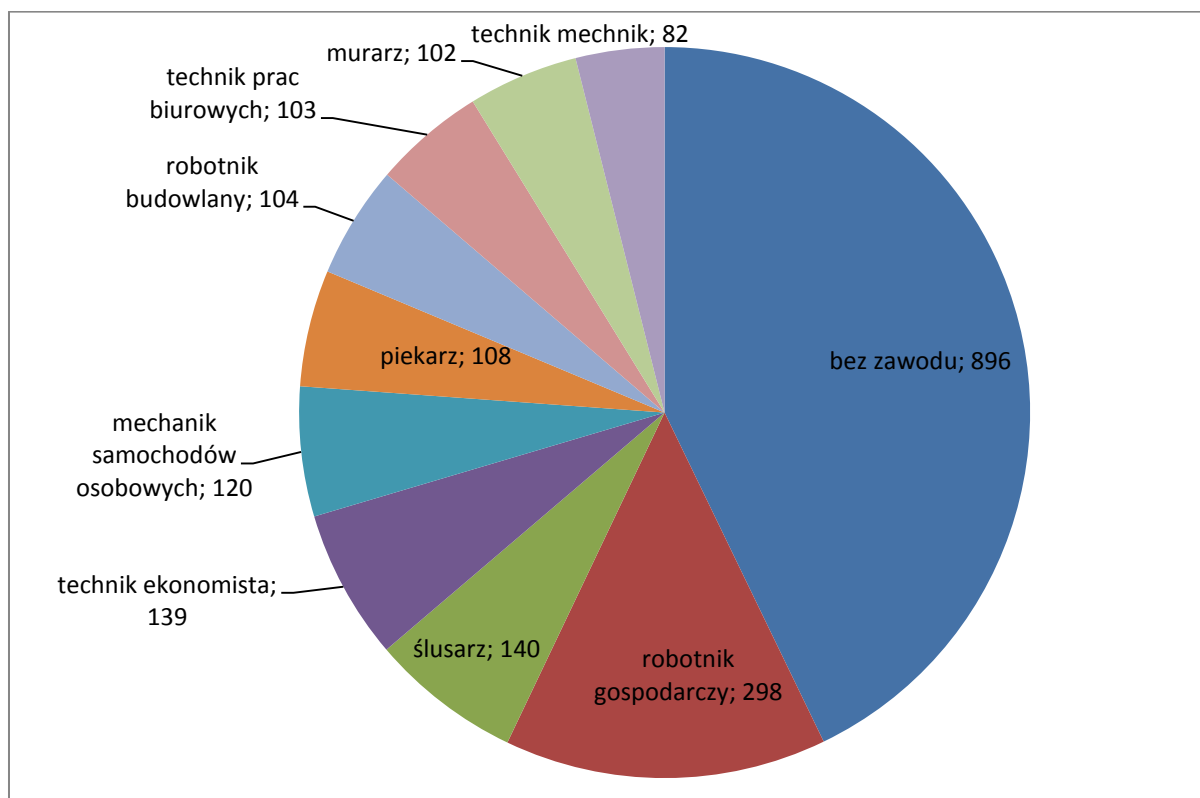
Napływ bezrobotnych w 2012 r. według zawodów

W 2012 roku zarejestrowano ogółem 5083 osób bezrobotnych. Analiza napływu bezrobotnych według posiadanych zawodów wskazuje, że najwięcej osób odnotowano w kategorii „bez zawodu” (896 osób, w tym 492 kobiet).

Kolejną pod względem wielkości grupę zawodów stanowiły osoby w zawodzie sprzedawca – 451 osób i w porównaniu do roku 2011, liczba ta uległa zwiększeniu o 412 osób. Napływ osób bezrobotnych zanotowano także w zawodach:

- robotnik gospodarczy (298 osób, w tym 98 kobiet),
- ślusarz (140 osób, w tym 10 kobiet),
- technik ekonomista (139 osób, w tym 120 kobiet),
- mechanik samochodów osobowych (120 osób, w tym 0 kobiet),
- piekarz (108 osób, w tym 4 kobiety),
- robotnik budowlany (104 osoby, w tym 2 kobiety),
- technik prac biurowych (103 osoby, w tym 84 kobiety),
- murarz (102 osoby, w tym 0 kobiet),
- technik mechanik (82 osoby, w tym 9 kobiet).

Wykres Nr 2. Napływ bezrobotnych w 2012 r. według zawodów

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych kobiet

Bezrobocie kobiet to jeden z kluczowych problemów lokalnego rynku pracy. Przyczyny bezrobocia to m.in. brak odpowiednich kwalifikacji, przerwa w zatrudnieniu spowodowana wychowaniem dzieci, co niesie za sobą wydłużającą się bezczynność zawodową i w znacznym stopniu zmniejsza szanse kobiet na ponowną aktywizację zawodową. W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych nadal większość stanowią kobiety. Na dzień 31.12.2012 r. udział bezrobotnych kobiet ukształtował się na poziomie 50 % - 2437 kobiet.

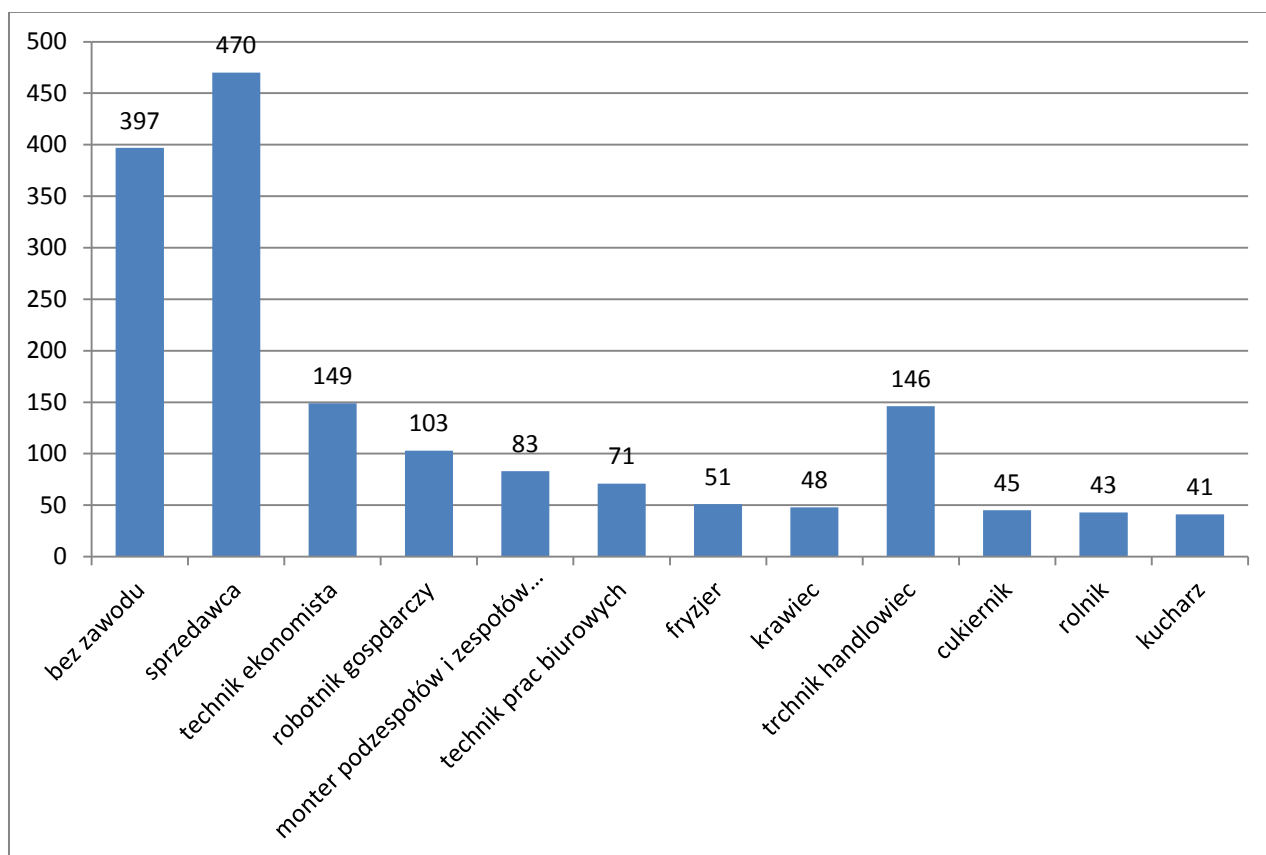
Z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet – 397 nie posiadało żadnego zawodu.

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych kobiet to:

- sprzedawca – 470 kobiet,
- technik ekonomista – 149 kobiet,
- robotnik gospodarczy – 103 kobiety,
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych – 83 kobiety,
- technik prac biurowych – 71 kobiet,

- fryzjer – 51 kobiet,
- krawiec – 48 kobiet,
- technik handlowiec – 46 kobiet,
- cukiernik – 45 kobiet,
- rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – 43 kobiety,
- kucharz – 41 kobiet.

Wykres Nr 3. Struktura bezrobotnych według zawodów (kobiety)

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2012 ROKU.

Dostęp do dużego rynku wykwalifikowanych pracowników jest jednym z podstawowych oczekiwań pracodawców lokalnego rynku pracy. Oczekiwania i potrzeby pracodawców powiatu dąbrowskiego w zakresie pożądaných kwalifikacji zależą głównie od charakteru prowadzonej przez nich działalności. Pracodawcy podejmując decyzję o zatrudnieniu pracownika oczekują od niego konkretnych umiejętności związanych z wykonywanym zawodem, a także doświadczenia zawodowego. Właściciele firm wyrażają zainteresowanie zatrudnieniem osób posiadających podstawowe umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu i bardzo cenią sobie u tych osób gotowość do poszerzania wiedzy w trakcie zatrudnienia. Nie bez znaczenia dla pracodawców lokalnego rynku pracy są też cechy osobowościowe. Szczególne znaczenie odgrywa odpowiedzialność, poziom zaangażowania w wykonywanie powierzonych zadań, komunikatywność, umiejętność pracy bez nadzoru przełożonego oraz wysoka kultura osobista kandydatów. Kwalifikacje osób bezrobotnych w dużej mierze są nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy, a cykl doskonalenia zawodowego jest procesem długotrwałym. Poważny problem stanowią wysokie koszty zatrudnienia pracowników.

Pracodawcy oferują niski poziom płac, najczęściej jest to kwota najniższego wynagrodzenia, co bardzo utrudnia dobór pracowników, którzy po odliczeniu kosztów dojazdu traktują taką propozycję pracy jako nieatrakcyjną.

Wielu pracodawców nie zgłasza informacji o wolnych miejscach zatrudnienia, dlatego rejestry urzędów pracy nie mają charakteru wyczerpującego, nie odzwierciedlają wszystkich ofert na rynku pracy. Wiele ofert nie trafia do statystyk Powiatowego Urzędu Pracy, szczególnie te, które formułują bardzo wysokie oczekiwania w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Te propozycje bardzo często nie są adresowane do osób bezrobotnych figurujących w Powiatowym Urzędzie Pracy.

W 2012 roku pracodawcy z terenu powiatu dąbrowskiego zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej 1528 ofert pracy, tj. o 330 ofert

więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W zgłoszonych w 2012 roku, ofertach pracy przodującymi zawodami, w których odnotowano największą liczbę ofert były:

- robotnik gospodarczy (403 oferty pracy),
- sprzedawca (183 oferty pracy),
- technik prac biurowych (137 ofert pracy),
- pracownik kancelaryjny (97 ofert pracy),
- robotnik budowlany (37 ofert pracy),
- kierowca ciągnika siodłowego (31 ofert pracy),
- sprzątaczką biurową (30 ofert pracy),
- rolnik (30 ofert pracy),
- magazynier (20 ofert pracy),
- agent ubezpieczeniowy (13 ofert pracy),
- zaopatrzeniowiec (13 ofert pracy),
- pakowacz (13 ofert pracy),
- mechanik pojazdów samochodowych (13 ofert pracy),
- kucharz (12 ofert pracy),
- robotnik magazynowy (12 ofert pracy).

Na uwagę zasługuje fakt, że są to w większości oferty pracy subsydiowanej. Pracodawcy są najczęściej zainteresowani przyjęciem osób młodych do odbycia stażu. Jeżeli zaś przedstawiają oferty pracy to z reguły są one adresowane do osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności przedstawia poniższa tabela. Zestawienie to obejmuje 40 zawodów, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają wolne miejsca zatrudnienia.

Tabela Nr 2. Liczba osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy	Liczba osób bezrobotnych	Ilość osób na 1 ofertę
1.	515303	Robotnik gospodarczy	403	286	0,70
2.	522301	Sprzedawca	183	554	3,02
3.	411004	Technik prac biurowych	137	81	0,59
4.	411003	Pracownik kancelaryjny	97	0	0
5.	931301	Robotnik budowlany	37	94	2,54
6.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	31	0	0
7.	911207	Sprzątaczką biurową	30	30	1
8.	613003	Rolnik	30	10	0,33
9.	432103	Magazynier	20	35	1,75
10.	332101	Agent ubezpieczeniowy	13	1	0,07
11.	332302	Zaopatrzeniowiec	13	3	0,23
12.	932101	Pakowacz	13	11	0,84
13.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	13	31	2,38
14.	512001	Kucharz	12	53	4,41
15.	933304	Robotnik magazynowy	12	2	0,16
16.	752205	Stolarz	11	68	6,18
17.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	11	2	0,18
18.	941201	Pomoc kuchenna	11	10	0,90
19.	514101	Fryzjer	10	51	5,1
20.	331301	Księgowy	9	7	0,77
21.	341202	Opiekun osoby starszej	9	1	0,11
22.	413201	Operator wprowadzania danych	8	0	0
23.	422602	Recepcjonista	8	0	0
24.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	8	2	0,25
25.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	8	3	0,37
26.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	8	16	2,0
27.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	8	38	4,75
28.	228301	Fizjoterapeuta	7	14	2,0
29.	332203	Przedstawiciel handlowy	7	4	0,57
30.	513101	Kelner	7	14	2,0
31.	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	7	1	0,14
32.	832203	Kierowca samochodu osobowego	7	14	2,0
33.	422603	Rejestratorka medyczna	6	3	0,5
34.	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	6	0	0
35.	722204	Ślusarz	6	181	30,16
36.	931205	Robotnik drogowy	6	16	2,66
37.	962902	Dozorca	5	9	1,8

38.	911203	Pokojowa	5	0	0
39.	811104	Operator koparki	5	0	0
40.	311104	Technik geodeta	5	1	0,2

Dogłębna analiza wskazuje, że oferty pracy w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca czy technik prac biurowych, w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na pracowników biurowych wynika z większego zainteresowania pracodawców formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jaką jest odbycie przez nie stażu, niż z rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy.

Zgłoszone oferty pracy nie zawsze mogły być zrealizowane z uwagi na brak w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy osób o określonym zawodzie i kwalifikacjach. Do zawodów tych należą:

- pracownik kancelaryjny,
- kierowca ciągnika siodłowego,
- operator wprowadzania danych,
- recepcjonista,
- sprzedawca w branży spożywczej,
- pokojowa,
- operator koparki.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy oraz zawodów niedostosowanych do potrzeb pracodawców (co wynika z niedostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy).

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone zostały za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki lub deficytu zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie, w badanym okresie, do średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy, w danym zawodzie w badanym okresie, do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w danym zawodzie, w badanym okresie.

Zawód deficytowy – to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. $W > 1,1$.

Zawód zrównoważony – to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, tzn. wykazują one równowagę na rynku pracy. Wykazują one równowagę na rynku pracy. $0,9 < W < 1,1$.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. $W < 0,9$ to zawody nadwyżkowe.

Grupa zawodów deficytowych

Wśród zawodów, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób zarejestrowanych, znalazło się 31 zawodów deficytowych.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych uwzględniono te, dla których średniomiesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy była większa lub równa 1.

Największy wskaźnik deficytu wystąpił w zawodach:

- Kierowca ciągnika siodłowego,
- Operator do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych,
- Opiekun osoby starszej,

- Sekretarka,
- Agent ubezpieczeniowy.

Tabela Nr 3. Zawody deficytowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	31
2.	814206	Operator do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	10
3.	341202	Opiekun osoby starszej	9
4.	412001	Sekretarka	5
5.	332101	Agent ubezpieczeniowy	4,3333
6.	333105	Spedytor	4
7.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	4
8.	933304	Robotnik gospodarczy	4
9.	422603	Rejestratorka medyczna	3
10.	613003	Rolnik	2,7273
11.	332302	Zaopatrzeniowiec	2,6
12.	122102	Kierownik działu sprzedaży	2
13.	263401	Psycholog	2
14.	343101	Fotograf	2
15.	343203	Florysta	2
16.	343901	Animator kultury	2
17.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	2
18.	713201	Lakiernik	2
19.	751190	Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	2
20.	811105	Operator koparki	2
21.	931302	Robotnik placowy	2
22.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	1,5714
23.	941201	Pomoc kuchenna	1,5714
24.	216507	Inżynier geodeta, kataster i gospodarka nieruchomościami	1,5
25.	515303	Robotnik gospodarczy	1,3523
26.	513202	Barman	1,3333
27.	833101	Kierowca autobusu	1,3333
28.	411004	Technik prac biurowych	1,3301
29.	241202	Doradca finansowy	1,25
30.	311104	Technik geodeta	1,25
31.	911207	Sprzątaczką biurowa	1,2

Grupa zawodów zrównoważonych

Poprzez zawody zrównoważone należy rozumieć zawody, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą ofert pracy dotyczących tego zawodu.

Zawody zrównoważone, to takie, dla których wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki kształtuje się pomiędzy wartością 0,9 a 1,1 jest 26. Przedstawia je poniższe zestawienie.

Tabela Nr 4. Zawody zróżnicowane

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności
1.	132301	Kierownik budowy	1,0000
2.	132404	Kierownik magazynu	1,0000
3.	225101	Lekarz weterynarii	1,0000
4.	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,0000
5.	241308	Specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych	1,0000
6.	251401	Programista aplikacji	1,0000
7.	262101	Archiwista	1,0000
8.	311203	Technik architekt	1,0000
9.	325907	Terapeuta zajęciowy	1,0000
10.	331203	Referent (asystent bankowości)	1,0000
11.	331301	Księgowy	1,0000
12.	332203	Przedstawiciel handlowy	1,0000
13.	431101	Asystent do spraw księgowości	1,0000
14.	524902	Doradca klienta	1,0000
15.	621001	Drwal/pilarz drzew	1,0000
16.	711301	Kamieniarz	1,0000
17.	712101	Dekarz	1,0000
18.	712603	Monter instalacji gazowych	1,0000
19.	712690	Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1,0000
20.	713303	Kamieniarz	1,0000
21.	814104	Wulkanizator	1,0000
22.	814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	1,0000
23.	821113	Monter układów hydraulicznych i pneumatycznych	1,0000
24.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,0000
25.	932101	Pakowacz	1,0000
26.	962990	Pozostali pracownicy przy pracach gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000

Zawody nadwyżkowe

Analiza wykazała, że wśród wszystkich zawodów jakie w 2012 roku występowały w charakterystyce bezrobocia powiatu dąbrowskiego, aż 76 zawodów to zawody nadwyżkowe, tj. takie, dla których wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki jest mniejszy od 0,9.

Analizie poddano 32 zawodów nadwyżkowych, o najwyższym stopniu nadwyżki. W analizie nie brano pod uwagę tych zawodów nadwyżkowych, których wskaźnik intensywności nadwyżki był równy „0”.

Wśród tych 32 zawodów najwyższy wskaźnik nadwyżki zanotowano w zawodach:

- Intendent,
- Kelner,
- Magazynier,
- Robotnik drogowy,
- Dozorca.

Zawody nadwyżkowe w powiecie dąbrowskim w 2012 roku o najwyższym stopniu nadwyżki przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 5. Zawody nadwyżkowe

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	515102	Intendent	0,6667
2.	513101	Kelner	0,6364
3.	432103	Magazynier	0,6061
4.	931205	Robotnik drogowy	0,6
5.	962902	Dozorca	0,5556
6.	211301	Chemik	0,5
7.	214109	Specjalista kontroli jakości	0,5
8.	234201	Nauczyciel przedszkola	0,5
9.	235912	Pedagog szkolny	0,5
10.	321301	Technik farmaceutyczny	0,5
11.	341205	Pracownik socjalny	0,5
12.	611303	Ogrodnik	0,5
13.	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,5
14.	811407	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	0,5

15.	911205	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	0,5
16.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,4194
17.	522301	Sprzedawca	0,4058
18.	514202	Kosmetyczka	0,4
19.	523002	Kasjer handlowy	0,4
20.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,375
21.	411090	Pozostali pracownicy obsługi barowej	0,375
22.	228301	Fizjoterapeuta	0,3684
23.	931301	Robotnik budowlany	0,3558
24.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	0,3478
25.	214390	Pozostali inżynierowie inżynierii środowiska	0,3333
26.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,3333
27.	541906	Ratownik wodny zawodowy	0,3333
28.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3333
29.	741103	Elektryk	0,3333
30.	753402	Tapicer	0,3333
31.	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,3333
32.	222101	Pielęgniarka	0,3125

WNIOSKI

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych bezrobotnych według zawodów oraz ofert pracy, nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski:

1. W porównaniu do 2011 roku liczba osób bezrobotnych w powiecie dąbrowskim zwiększyła się o 60 osób tj. o 1,2%.
2. Wśród osób zarejestrowanych dominują mężczyźni (2482), stanowiąc 50,45 % ogółu bezrobotnych.
3. Kobiety stanowią większościowy udział wśród zawodów, które są najliczniej reprezentowane przez osoby bezrobotne.
4. Na koniec grudnia 2012 roku, stopa bezrobocia w powiecie dąbrowskim ustabilizowała się na poziomie 19,9 % i była wyższa o 0,3 punktu procentowego od stopy procentowej z 2011 roku.
5. Grupa „Bez zawodu” wynosiła 678 osób (w tym 397 kobiet). Pozytywnym zjawiskiem jaki obserwujemy jest spadek liczby osób nieposiadających żadnego zawodu – w 2011 roku osób w tej kategorii zarejestrowanych było 754 osoby (w tym 461 kobiet).
6. Ponad połowa (62%) osób figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej, to osoby długotrwale bezrobotne. Na koniec grudnia 2012 r. wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy 3069 stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.
7. Najliczniejszą grupą zawodową wśród bezrobotnych byli sprzedawcy stanowiący 11,26 % ogółu bezrobotnych. W dalszej kolejności najliczniejszymi zawodami były: robotnik gospodarczy, ślusarz, technik ekonomista, mechanik samochodów osobowych, murarz, piekarz, robotnik budowlany, monter podzespołów i zespołów elektronicznych.
8. W 2012 roku do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej wpłynęło 1528 ofert pracy i było to o 330 ofert pracy więcej niż w roku 2011. Oferty zgłaszano na stanowiska pracy m.in.: robotnik gospodarczy (403 oferty pracy), sprzedawca (183 oferty pracy), technik prac biurowych (137 ofert pracy), pracownik kancelaryjny (97 ofert pracy), robotnik

budowlany (37 ofert pracy), kierowca ciągnika siodłowego (31 ofert pracy), sprzątaczką biurową (30 ofert pracy), rolnik (30 ofert pracy), magazynier (20 ofert pracy), agent ubezpieczeniowy (13 ofert pracy), zaopatrzeniowiec (13 ofert pracy), pakowacz (13 ofert pracy), mechanik pojazdów samochodowych (13 ofert pracy), kucharz (12 ofert pracy), robotnik magazynowy (12 ofert pracy).

9. W grupie zawodów deficytowych znalazło się 31 zawodów. Najwyższy wskaźnik nadwyżki charakteryzował takie zawody, jak: kierowca ciągnika siodłowego, operator do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych, opiekun osoby starszej, sekretarka, agent ubezpieczeniowy, spedytor, sprzedawca w stacji paliw.
10. Wśród zawodów (według sześciocyfrowego kodu zawodu), występowało 32 zawody, które określa się mianem zrównoważonych. Wśród nich znajdowały się: kierownik budowy, kierownik magazynu, lekarz weterynarii, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, specjalista ds. ubezpieczeń społecznych, programista aplikacji.
11. Analiza danych wskazuje, że w 2012 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy na stanowiska takie jak: prezes, główny księgowy, kierownik przedsiębiorstwa świadczącego usługi z zakresu marketingu i sprzedaży, kierownik działu produkcji, kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego, dyrektor szkoły, kierownik działu w banku.
12. Wśród zawodów nadwyżkowych (charakteryzujących się mniejszym zapotrzebowaniem na pracowników posiadających określone kwalifikacje) znalazło się 32 zawody. Wśród nich znalazły się zawody takie jak: intendent, kelner, magazynier, robotnik drogowy, dozorca, chemik, specjalista kontroli jakości, nauczyciel przedszkola, pedagog szkolny, technik farmaceutyczny.

Wyciągnięcie odpowiednich wniosków z niniejszego opracowania, a także z obserwacji procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, może być wykorzystane przez szkoły ponadgimnazjalne do dostosowania kierunków kształcenia młodzieży, a co za tym idzie spowodować zmniejszenie poziomu bezrobocia wśród młodzieży.

SPIS TABEL I WYKRESÓW:

Tabela Nr 1. Analiza bezrobocia według zawodów	7
Tabela Nr 2. Liczba osób bezrobotnych i ofert pracy w podziale na zawody i specjalności	14
Tabela Nr 3. Zawody deficytowe	17
Tabela Nr 4. Zawody zróżnicowane	18
Tabela Nr 5. Zawody nadwyżkowe	19
Wykres Nr 1. Struktura bezrobotnych według zawodów.....	8
Wykres Nr 2. Napływ bezrobotnych w 2012 r. według zawodów .....,.....	10
Wykres nr 3. Struktura bezrobotnych według zawodów (kobiety)	11